

Regeringens proposition

2009/10:72

Ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd

Prop.
2009/10:72

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 december 2009

Fredrik Reinfeldt

Maud Olofsson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den 1 oktober 2004 trädde lagen (2004:1100) om luftfartsskydd i kraft. Den lagen innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2320/2002 av den 16 december 2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten. Ett antal bestämmelser i den svenska lagen är kopplade till förordning (EG) nr 2320/2002. Det är EU-förordningen och lagen som lägger den formella grunden för de säkerhetsåtgärder som förekommer i samband med luftfart.

Europaparlamentet och rådet har antagit en ny förordning, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002. Den nya förordningen offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 9 april 2008, och träder i kraft den tjugonde dagen därefter, alltså den 29 april 2008. Den ska dock börja tillämpas senast den 29 april 2010.

I denna proposition föreslås att lagen om luftfartsskydd anpassas redaktionellt till den nya EU-förordningen. Detta för att det inte ska tillskapas något formellt ”glapp” i regelverket.

Lagändringarna ska träda i kraft den 29 april 2010.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Den nya EU-förordningen om luftfartsskydd	7
4.1	Kort beskrivning av de nya bestämmelserna.....	7
4.2	Nödvändiga ändringar i lagen om luftfartsskydd	8
4.3	Ikraftträdande.....	9
4.4	Konsekvenser.....	9
5	Författningskommentar.....	9
Bilaga	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008.....	10
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2009.		23
Rättsdatablad		24

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2009/10:72

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd

Prop. 2009/10:72

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 3, 7, 9, 10 och 11 §§ lagen (2004:1100) om luftfartsskydd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2320/2002 av den 16 december 2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten.

Sådan säkerhetskontroll av personer, medförda föremål och fordon, som sker på flygplats, och som följer av förordning (EG) nr 2320/2002, av beslut enligt 9 § eller som anges i 3 och 4 §§ *skall* utföras av polis eller av annan särskilt utsedd person som förordnats av polismyndighet.

Kontroll enligt första stycket som utförs av särskilt utsedd person *skall* utföras under polis-
mans ledning.

Första stycket gäller inte för företag som efter godkännande av behörig myndighet får svara för säkerhetskontrollen av den egna personalen.

För att förebygga brott som utgör fara för säkerheten vid luftfart får, utöver vad som följer av förordning (EG) nr 2320/2002, den som uppehåller sig inom flygplatsens område kroppsvisiteras. För samma ändamål får väskor, fordon eller andra slutna förvaringsställen inom flygplatsens område undersökas.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002¹.

2 §

Sådan säkerhetskontroll av personer, medförda föremål och fordon, som sker på flygplats, och som följer av förordning (EG) nr 300/2008, av beslut enligt 9 § eller som anges i 3 och 4 §§ *ska* utföras av polis eller av annan särskilt utsedd person som förordnats av polismyndighet.

Kontroll enligt första stycket som utförs av särskilt utsedd person *ska* utföras under polis-
mans ledning.

3 §

För att förebygga brott som utgör fara för säkerheten vid luftfart får, utöver vad som följer av förordning (EG) nr 300/2008, den som uppehåller sig inom flygplatsens område kroppsvisiteras. För samma ändamål får väskor, fordon eller andra slutna förvaringsställen inom flygplatsens område undersökas.

¹ EUT L 97, 9.4.2008, s. 72 (Celex 32008R0300).

7 §²

När kommissionen genomför sådan inspektion som avses i artikel 7 i förordning (EG) nr 2320/2002 *skall* berörda organ och personer underkasta sig sådan inspektion. Om så behövs får de som bemyndigats att utföra inspektionen begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att kunna genomföra de åtgärder som följer av den artikeln.

Frågor om handräckning enligt denna paragraf prövas av Kronofogdemyndigheten. Därvid gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning. Kronofogdemyndigheten får dock låta bli att underrätta den hos vilken inspektionen *skall* genomföras innan verkställighet sker.

När kommissionen genomför sådan inspektion som avses i artikel 15 i förordning (EG) nr 300/2008 *ska* berörda organ och personer underkasta sig sådan inspektion. Om så behövs får de som bemyndigats att utföra inspektionen begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att kunna genomföra de åtgärder som följer av den artikeln.

Frågor om handräckning enligt denna paragraf prövas av Kronofogdemyndigheten. Därvid gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning. Kronofogdemyndigheten får dock låta bli att underrätta den hos vilken inspektionen *ska* genomföras innan verkställighet sker.

9 §³

Rikspolisstyrelsen får, efter att ha hört Transportstyrelsen, besluta om strängare åtgärder än vad som följer av förordning (EG) nr 2320/2002. Ett sådant beslut får tidsbegränsas. Det får också begränsas till en viss flygplats eller viss trafik. Behövs särskilda föreskrifter i fråga om åtgärderna *skall* dessa anges i beslutet.

I brådskande fall får Rikspolisstyrelsen besluta om strängare åtgärder utan att ha hört Transportstyrelsen. Ett sådant beslut *skall* dock snarast omprövas av Rikspolisstyrelsen efter att Transportstyrelsen har hörts.

I brådskande fall får också en polismyndighet besluta om

Rikspolisstyrelsen får, efter att ha hört Transportstyrelsen, besluta om strängare åtgärder än vad som följer av förordning (EG) nr 300/2008. Ett sådant beslut får tidsbegränsas. Det får också begränsas till en viss flygplats eller viss trafik. Behövs särskilda föreskrifter i fråga om åtgärderna *ska* dessa anges i beslutet.

I brådskande fall får Rikspolisstyrelsen besluta om strängare åtgärder utan att ha hört Transportstyrelsen. Ett sådant beslut *ska* dock snarast omprövas av Rikspolisstyrelsen efter att Transportstyrelsen har hörts.

I brådskande fall får också en polismyndighet besluta om

² Senaste lydelse 2006:741.

³ Senaste lydelse 2008:1382.

strängare åtgärder för flygplatser inom det egna polisdistriktet. Ett sådant beslut *skall* genast underställas Rikspolisstyrelsen, som, efter att ha hört Transportstyrelsen, utan dröjsmål prövar om beslutet *skall* bestå.

strängare åtgärder för flygplatser inom det egna polisdistriktet. Ett sådant beslut *ska* genast underställas Rikspolisstyrelsen, som, efter att ha hört Transportstyrelsen, utan dröjsmål prövar om beslutet *ska* bestå.

10 §⁴

Beslut om strängare åtgärder som rör de verksamhetsutövare som omfattas av det nationella säkerhetsprogrammet för civil luftfart enligt förordning (EG) nr 2320/2002 fattas av Transportstyrelsen efter att Rikspolisstyrelsen har hörts.

Beslut om strängare åtgärder som rör de verksamhetsutövare som omfattas av det nationella säkerhetsprogrammet för civil luftfart enligt förordning (EG) nr 300/2008 fattas av Transportstyrelsen efter att Rikspolisstyrelsen har hörts.

11 §

Flygplatshavarnas kostnader för säkerhetskontroll av passagerare och deras bagage *skall* täckas av en avgift. Denna avgift *skall* tas ut i ett avgiftsutjämningsystem som omfattar alla flygplatser som är säkerhetsgodkända i enlighet med förordning (EG) nr 2320/2002. Avgiften *skall* tas ut för varje avresande passagerare och *skall* vara lika för alla flygplatser i landet som ingår i avgiftsutjämningsystemet. Avgiften *skall* tas ut av de flygföretag som transporterar passagerarna.

För en ankommande passagerare som redan blivit föremål för säkerhetskontroll som uppfyller kraven i förordning (EG) nr 2320/2002 och som fortsätter sin resa utan att bli kontrollerad på nytt *skall* någon avgift enligt denna paragraf inte betalas.

Flygplatshavarnas kostnader för säkerhetskontroll av passagerare och deras bagage *ska* täckas av en avgift. Denna avgift *ska* tas ut i ett avgiftsutjämningsystem som omfattar alla flygplatser som är säkerhetsgodkända i enlighet med förordning (EG) nr 300/2008. Avgiften *ska* tas ut för varje avresande passagerare och *ska* vara lika för alla flygplatser i landet som ingår i avgiftsutjämningsystemet. Avgiften *ska* tas ut av de flygföretag som transporterar passagerarna.

För en ankommande passagerare som redan blivit föremål för säkerhetskontroll som uppfyller kraven i förordning (EG) nr 300/2008 och som fortsätter sin resa utan att bli kontrollerad på nytt *ska* någon avgift enligt denna paragraf inte betalas.

Denna lag träder i kraft den 29 april 2010.

⁴ Senaste lydelse 2004:1382.

Den nya EU-förordningen trädde i kraft den 29 april 2008. Ett stort antal bestämmelser ska däremot tillämpas från och med den dag som anges i de tillämpningsbestämmelser som antas, men senast 24 månader efter det att förordningen har trätt i kraft. Några sådana tillämpningsbestämmelser har ännu inte trätt i kraft. Under hand har inhämtats att det pågår ett arbete med att ta fram tillämpningsbestämmelser, men avsikten är att dessa inte ska träda i kraft före den 29 april 2010. I de delar som det inte antagits några tillämpningsbestämmelser träder de nya reglerna i kraft den 29 april 2010 och samtidigt upphör förordning (EG) nr 2320/2002 att gälla. Alla hänvisningar i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd till förordning (EG) nr 2320/2002 blir därigenom föråldrade. En anpassning av den svenska lagen till den nya EU-förordningen är därför ytterst angelägen. Lagstiftningsarbetet har bedrivits i detta perspektiv.

Den anpassning som föreslås är i princip endast av redaktionell karaktär. Beredningen av ärendet har därför gjorts på ett för lagstiftningsarbete mycket enkelt sätt. Sedvanlig remissomgång med en promemoria i saken har inte skett, utan beredningen har sammanfallit med beredningen av förslaget till denna proposition. Följande instanser utanför Regeringskansliet har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet: Rikspolisstyrelsen, Luftfartsverket, Transportstyrelsen och Svenska Regionala Flygplatsförbundet. Yttrande har inkommit från Rikspolisstyrelsen, Luftfartsverket och Transportstyrelsen. Svenska Regionala Flygplatsförbundet har avstått från att yttra sig.

Remissinstansernas synpunkter redovisas i avsnitt 4.2.

Lagrådet

Ändringsförslagen är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför avstått från att höra Lagrådet.

4 Den nya EU-förordningen om luftfartsskydd

4.1 Kort beskrivning av de nya bestämmelserna

Frågor som rör luftfartsskydd, dvs. skydd mot terrorism och liknande, är naturligt av sådant slag att de måste justeras ofta och som regel med kort varsel. Därför lade kommissionen för en tid sedan fram ett förslag till ny förordning i saken där man mera genomgående lade fast de grundläggande bestämmelserna i en förordning som beslutas av Europaparlamentet och rådet tillsammans, samtidigt som bestämmelser av verkställighetskaraktär i större utsträckning delegerades till kommissionen att besluta efter sedvanligt kommittologiförfarande. Under 2008 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002 (EUT

L 97, 9.4.2008, s.72, Celex 32008L0300). Det nya i förordningen (EG) nr 300/2008 gäller främst denna uppdelning av beslutsfunktioner, och inte så mycket vad som ska gälla på nationell nivå i medlemsstaterna. Den nya EU-förordningen fogas till denna proposition som *bilaga*.

Vidare bör uppmärksammas den synnerligen komplicerade ikraftträdandebestämmelsen i artikel 24. Klart är att den 29 april 2010 upphävs den gamla förordningen (EG) nr 2320/2002 helt och hållet och den nya förordningen (EG) nr 300/2008 ska börja tillämpas i sin helhet samma dag.

4.2 Nödvändiga ändringar i lagen om luftfartsskydd

Regeringens förslag: I lagen om luftfartsskydd ersätts hänvisningar till förordning (EG) nr 2320/2002 med en hänvisning till förordning (EG) nr 300/2008. En hänvisning till en speciell artikel i den äldre förordningen anpassas till den nya förordningen.

Remissinstanserna: *Luftfartsverket* tillstyrker förslaget, och *Rikspolisstyrelsen* och *Transportstyrelsen* har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I lagen (2004:1100) om luftfartsskydd förekommer hänvisningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2320/2002 av den 16 december 2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten (EGT L 355, 30.12.2002, s. 1, Celex 32002R2320) i sju paragrafer. Dessa hänvisningar bör anpassas till den nya Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002.

I 7 § lagen om luftfartsskydd, som behandlar frågor om när kommissionen genomför inspektioner i Sverige, hänvisas till artikel 7 i den gamla EG-förordningen. Motsvarande bestämmelser återfinns i artikel 15 i den nya EG-förordningen. En justering bör även ske i detta hänseende.

Den svenska lagen om luftfartsskydd reglerar bl.a. ett antal situationer där resenärer kommer att bli föremål för kroppsvisitation utan att det föreligger misstanke om brott. Även bagage och andra föremål kan bli föremål för undersökning utan att det föreligger någon konkret brottsmisstanke. Det är därför viktigt att de bestämmelser som reglerar ett sådant förfarande är uppdaterat och korrekt. En sådan uppdatering bör träda i kraft den 29 april 2010.

Det har framförts önskemål om andra justeringar i lagen om luftfartsskydd. Sådana önskemål kommer regeringen att återkomma till i annat sammanhang.

I artikel 9 stadgas att när det är två eller fler organ som är engagerade i civilluftfartsskyddet i en medlemsstat ska den medlemsstaten utse en enda myndighet, ”den berörda myndigheten” som ska ha ansvaret för att samordna och övervaka genomförandet av de gemensamma grundläggande standarderna i artikel 4. I dag är Transportstyrelsen ansvarig myndighet för att säkerställa genomförandet av förordning (EG) nr

2320/2002 med tillhörande tillämpningsförfordningar. Regeringen avser att i förordning peka ut Transportstyrelsen som ”den berörda myndigheten” i Sverige. Prop. 2009/10:72

I lagen om luftfartsskydd regleras ansvarsfördelningen mellan Rikspolisstyrelsen och Transportstyrelsen. Regeringen föreslår ingen ändring i denna fördelning.

4.3 Ikraftträdande

Den föreslagna lagen föreslås träda i kraft den 29 april 2010.

4.4 Konsekvenser

De föreslagna lagändringarna kommer inte att få några konsekvenser för statsbudgeten. Inte heller torde ändringarna få några andra konsekvenser av de slag som brukar behandlas i detta sammanhang.

5 Författningskommentar

I 1, 2, 3, 7, 9, 10 och 11 §§ lagen (2004:1100) om luftfartsskydd ersätts hänvisningen till förordning (EG) nr 2320/2002 med en hänvisning till förordning (EG) nr 300/2008.

I 7 § ändras hänvisningen till artikel 7 i förordning (EG) nr 2320/2002 till en hänvisning till artikel 15 i förordning (EG) nr 300/2008.

I de paragrafer som ändras byts också ordet ”skall” ut mot ”ska”.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr
300/2008 av den 11 mars 2008

Prop. 2009/10:72
Bilaga

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 december 2009.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling, Krantz.

Föredragande: Statsrådet Olofsson.

Regeringen beslutar proposition 2009/10:72 Ändring i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag (2004:1100) om luftfartsskydd		32008R0300
